

THRILLER

JULI ZEH

POD
VODOU

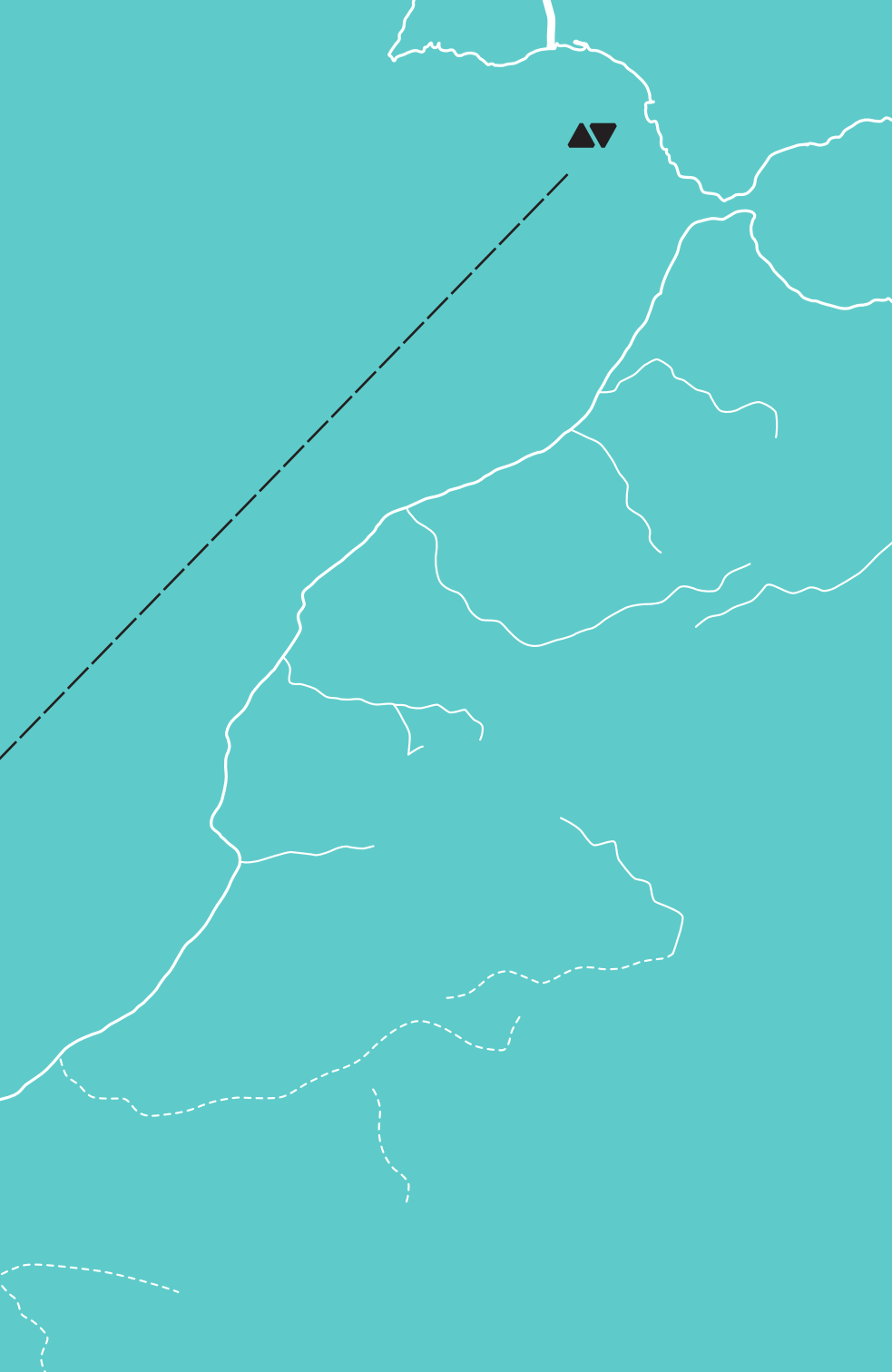
Juli Zeh geniálně proplétá
pravdu a lži v příběhu, který nás
lapí jako pavučina. Skvělé!

Cosmopolitan

HOST



KANÁRSKÉ OSTROVY



JULI 2EH



BRNO 2015

Nullzeit

Juli Zeh

Copyright © Schöffling & Co, Verlagsbuchhandlung
GmbH, Frankfurt am Main 2012

Translation © Jana Zoubková, 2015

Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o.,
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-947-3 (Formát PDF)

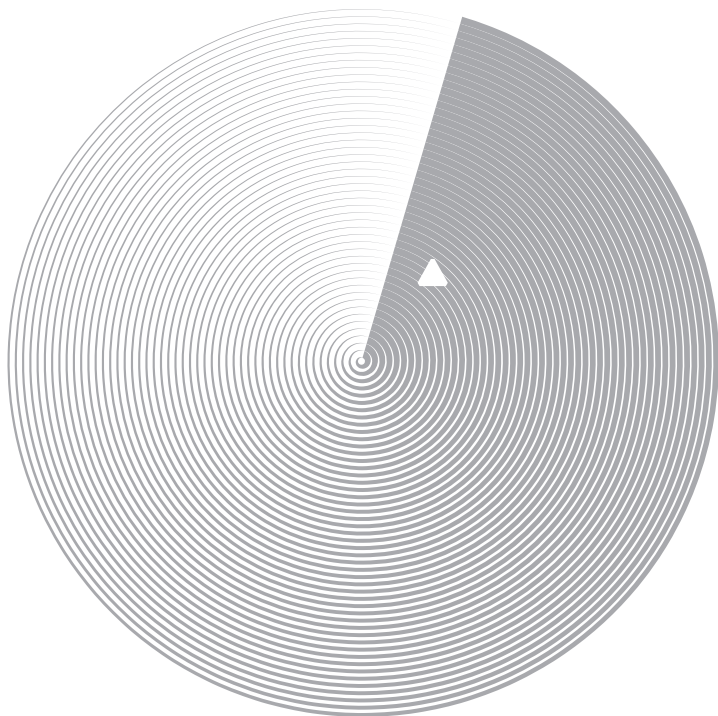
ISBN 978-80-7491-948-0 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-949-7 (Formát MobiPocket)



LANZAROTTE

NELSONOV I





Mluvili jsme o směrech větru a vlnobití a přemýšleli, jaký asi bude listopad. I na ostrově existovaly roční doby, člověk se musel jen pořádně dívat. Přes den teplota málokdy klesla pod dvacet stupňů. Potom přišla na řadu ekonomická situace. Bernie, Skot, byl pro řízenou insolvenci Řecka. Laura byla Švýcarka a zastávala názor, že by se malé země měly podpořit. Já se o politiku nezajímal. Kvůli tomu, abych celý den četl zprávy na internetu, jsem se nemusel vystěhovat. Laura a Bernie se shodli na tom, že Německo je nový ekonomický policajt Evropy – silný, ale neoblíbený. Vyčkávavě se na mě dívali. V cizině je každý Němec tiskový mluvčí Angely Merkelové.

Řekl jsem: „Co se nás týká, krize už přece dávno pomínula.“

Němci a Britové zase začali jezdit na dovolenou. Dařilo se nám líp, některým dokonce dobře.

Nápisy na kartonech jsme měli přitisknuté v podpaží. Na Bernieho ceduli bylo napsáno EVANSOVI a NORRISOVI. Na Lauřině byla napsaná jména ANETTE, FRANK, BASTI a SUSANNE. Já měl ten den jen dvě jména: THEODOR HAST a JOLANTHE AUGUSTA SOPHIE VON DER PAHLENOVÁ. Tak dlouhé jméno se na ceduli skoro nevešlo. Kartony musely být

malé, abychom je mohli kdykoliv schovat pod bundu. Ostrovní zákon na ochranu taxikářů nám zakazoval vyzvedávat klienty na letišti. Kdyby nás při tom chytli, museli bychom zaplatit pokutu tři sta eur. Před skleněnými dveřmi příletové haly stáli taxikáři a nespouštěli z nás oči. Kvůli nim jsme klienty k jejich úžasu na uvítanou vždycky objali jako staré přátele. Tabule nad našimi hlavami vygenerovala nový nápis: *20 minutes delayed*. Bernie tázavě povytáhl obočí. Přikývli jsme.

„With much milk,“ řekl jsem.

„Lots of,“ řekla Laura.

Laura se mě už léta pokoušela naučit anglicky, a já se přitom ani pořádně nenaučil španělsky. Berniemu bylo jedno, jak špatně anglicky mluvím, pokud mi rozuměl. Strčil ruce do kapes šortek a zamířil ke stánku s kávou. S pětidenním strništěm a kolébavou chůzí pořád vypadal, jako by se nacházel na lodní palubě.

Dopili jsme kávu, právě když první cestující začali procházet uzávěrou. Bernieho obklopila celá rodina. Pět osob. To se vyplatilo. Já vyhlížel elegantní starší dámu v doprovodu bělovlasého muže, který tlačí vozík s hromadou barevně sladěných kufrů. Jinak jsem si Theodora a Jolante představit neměl. Dohodli jsme exkluzivní služby za částku, jakou může zaplatit jen člověk, který už má větší část života za sebou.

Vyzvedávat nové klienty na letišti bylo vždycky napínavé. Člověk nikdy nevěděl, koho napadlo vyzkoušet si potápění. Protože administrativu vyřizovala Antje, s většinou klientů jsem předem ani netelefonoval. Jak vypadají, jak jsou staří, jaké mají záliby, povolání, životní příběh? U moře je to podobné jako ve vlaku. Během krátké doby se lidi velmi dobře poznají. Protože jsem si zvykl nikoho nesoudit, se všemi jsem vycházel dobře.

Mezi cestující z Berlína se zamíchali pasažéři letadla z Madridu. Byli menší, méně teple oblečení a ne tak bledí. Měl jsem cvik s odhadem státní příslušnosti. Němce jsem po-

znal skoro ve sto procentech případů. Blížila se ke mně dvojice cestujících. Otec a dcera, pomyslel jsem si a dál vyhlížel Theodora a Jolante, ale dvojice se u mě zastavila. Teprve když žena ukázala na mou ceduli, pochopil jsem, že mě našli mí noví klienti.

„Jolante, ale bez h,“ řekla žena.

„Vy jste pan Fiedler?“ zeptal se muž.

Od vstupních otáčecích dveří nás pozoroval jeden taxikář. Rozpřáhl jsem ruce a přitáhl Theodora k sobě.

„Já jsem Sven,“ řekl jsem. „Vítejte na ostrově.“

Theodor křečovitě strnul, zatímco jsem vlevo a vpravo od jeho tváře líbal vzduch. Slabý závan levandule a červeného vína. Potom jsem objal ženu. Byla poddajná jako plyšové zvířátko. Na vteřinu jsem si pomyslel, že snad spadne na zem, jakmile ji pustím.

„No teda,“ řekl Theodor. „To je ale uvítání.“

Divadýlko na uvítanou jim vysvětlím v autě.

„Auto stojí venku,“ řekl jsem.

Bernie kolem sebe shromáždil i druhou rodinu. Laura stála uprostřed skupinky mladých Němců. Všichni mlčeli a dívali se na nás. Koukl jsem na ně a tázavě pokrčil rameny. Antje by se mi vysmála a zase jednou by prohlásila, že jsem natvrdlý. Theodor a Jolante se chopili svých kufrů na kolečkách a zamířili k východu. On v obleku šitém na míru, bez košile a bez kravaty, pod rozepnutým sakem světlé tričko. Ona měla vojenské boty a šedé plátěné šaty bez rukávů se sukní až ke kolenům. Černé vlasy se jí na zádech leskly jako havraní peří. Strčili do sebe rameny a něčemu se smáli. Zastavili se a otočili se ke mně. Teď jsem to viděl taky – nevypadali jako turisté na dovolené. Spíš jako modely z reklamy na dovolenou. Připadali mi nějak povědomí. Polovina lidí v hale na ně zírala. Napadl mě výraz „výstavní exempláře“.

„Tak si to užij,“ popřála mi Laura s pohledem na nohy paní von der Pahlenové.

„Canalla,“ utrousil Bernie španělsky, ušklíbl se a praštil mě do ramene, když jsem procházel kolem něj. Sprosták. Jeho rodiny měly zrzavé vlasy. To znamenalo úpal a nervózní dětičky.

Venku na parkovišti jsem klientům otevřel boční dveře svého volkswagenu mikrobusu, ale považovali za zábavnější sednout si ke mně dopředu. Na předním sedadle jsou tři místa, Theodor se vmáčkl doprostřed. Moje nahá noha v šortkách vypadala vedle nohavice jeho kalhot nepatříčně. Když jsem zařadil rychlost, zavadil jsem mu rukou o levé stehno. Po zbytek cesty držel kolena přitisknutá k sobě.

„Tady si všichni tykáme. Jestli vám to vyhovuje.“

„Theo.“

„Jola.“

Podali jsme si ruce. Theovy prsty byly teplé, ale mdlé. Jola měla pevný mužský stisk, ale ruku překvapivě studenou. Stáhla trochu okénko a vystrčila nos do větru. Ve slunečních brýlích vypadala jako brouk. Roztomilý brouk, to jsem musel uznat.

Arrecife — to byla koncentrace nepříjemností. Úřady, soud, policie, hotelové komplexy, nemocnice. Do Arrecife člověk jede, jen když má nějaký problém, říkávala Antje. Ten den jsem ještě nevěděl, že já problém mám. Byl jsem rád, když jsem vyjel z města, šlápl jsem na plyn a na výpadovku vjel rychlostí překonávající zemskou přitažlivost. Před námi se otevřela krajina. Pár vousatých palem na okraji silnice, za nimi černo až k obzoru. V klasickém smyslu ostrov krásný nebyl. Při pohledu z letadla vypadal jako obrovský povrchový lom. V údolích mezi hnědošedými kopci jako by se držely zbytky sněhu. Při přistávání bylo z letadla vidět, že ta světlá místa jsou osady sestávající z bílých domků. Krajina bez vegetace, která by stála za zmínku, to má stejně těžké jako žena, která nemá nic vhodného na sebe. Právě pro tu chybějící marnivost jsem ostrov od začátku miloval.

Jaký jste měli let, jaké je v Německu počasí?

Jak je ostrov velký, kolik lidí tady žije?

Zvolil jsem trasu přes viniční oblast. Nesčetné trychtýřovité muldy, na dně každé z nich jeden keřík révy, který v ní byl chráněný a měl úrodnou půdu. Pokaždé mě fascinovalo, že se našli lidi, kteří pro každou jednotlivou sazenici vyhloubili do lávovité půdy metr hlubokou jámu, okraj zpevnili kamennou zídou a takhle jako ementál proděravěli pět tisíc hektarů půdy. V dálce se narudle, nažloutle, nafialověle a nazelenale leskly krátery národního parku Timanfaya, vulkanického pohoří porostlého lišejníky. Jediné, co tady v okolí rostlo, byla houba. Čekal jsem, kdo první řekne „jako měsíční krajina“.

„Jako měsíční krajina,“ pronesla Jola.

„Vznešená,“ dodal Theo.

Když jsme sem s Antje před čtrnácti lety přišli se dvěma batohy a s plánem strávit na ostrově co nejdelší čas budoucnosti, i když ne bezpodmínečně spolu, řekla právě Antje při pohledu na Timanfayu „jako měsíční krajina“. Já si pomyslel něco jako „vznešená“, ale nenašel jsem správné slovo.

„Když má někdo rád kamenitou suť,“ poznamenala Jola.

„Nemáš smysl pro estetiku strohosti,“ podotkl Theo.

„A ty jsi prostě jen rád, že máš pevnou půdu pod nohama.“

Jola si sundala boty a ponožky, a než si opřela bosé nohy o přední sklo, tázavě se na mě podívala. Kývl jsem na souhlas. Byl jsem rád, když se mí klienti co nejdříve uvolnili. *Neměli* se cítit jako doma.

„Taky nelítáš rád?“ zeptal jsem se Thea.

Jeho pohled byl zničující.

„Tváří se, že spí,“ řekla Jola. Vytáhla mobil a vyťukala esemesku. „Jako všichni chlapi, co se bojí.“

„Já se opiju, jak nejrychleji to jde,“ řekl jsem.

„To Theo zvládne už předtím.“

Pípnutí mobilu. Theo vytáhl telefon z náprsní kapsy saka. Přečetl si zprávu a odpověděl.

„Jezdíš často do Německa?“ zeptala se Jola.

„Když nemusím, tak ne,“ odpověděl jsem.

Připnul Jolin mobil. Přečetla si esemesku a strčila do Thea. Když se smála, krčila nos jako malá holka. Theo se díval z okna.

„Ta krajina se mi líbí,“ řekl. „Nechává člověka na pokoji. Nechce, aby nad ní pořád někdo žasl a obdivoval ji.“

Přesně jsem chápal, jak to myslí.

„Mě pro příští dva týdny zajímá jen to, co je pod vodou,“ prohlásila Jola. „Svět nad vodou je mi ukradenej.“

I to jsem chápal.

Dojeli jsme do Tinaja, městečka s bílými domy s orientálně se tvářícími věžičkami v rozích plochých střech. U knižkupectví, které bylo zřejmě zrenovované, ale hned nato ho zavřeli, jsme zahnuli doleva. Po několika stech metrech jsme minuli poslední upravené předzahrádky. Po nich následovala terasovitá pole vyvzdorovaná na kamení. Tu a tam rostly v černé půdě cukety. Nízká kůlna, na jejíž střeše byl v pražícím slunci přivázaný ovčák, představovala poslední známku civilizace. Silnice se proměnila ve šterkovou cestu vyznačenou bíle natřenými kameny, vinula se jako stuha lávovými poli. V tomhle místě se většiny klientů zmocnilo rozčilení. Žertovným tónem volali: „Kam nás to vezeš? Vždyť je to konec světa!“

Jola řekla: „Paráda!“

Theo řekl: „Hustý!“

Vykašlal jsem se na turistický výklad o historii a geologii. Nevypřávil jsem o chrlení sopek, které během šesti let pohřbilo čtvrtinu ostrova. Mlčel jsem a nechal je žasnout. Široko daleko nic než kamení bizarních tvarů. Mlčení nerostů. Nebyl vidět jediný pták. Vítr otrásal autem, jako by chtěl dovnitř.

Jakmile jsme objeli poslední sopečný kužel, náhle se objevil Atlantik, temně modrý s bílými hřebínky vln a po té záplavě kamene tak trochu neuvěřitelný. Na pobřežních ska-

liscích explodovaly přílivové vlny ve vysokých oblacích pěny jako zpomaleně nafilmované. Nebe bylo pokračováním oceánu jinými prostředky, modrošedé a bílé a zcuhané větrem.

„No páni,“ řekla Jola.

„Znáte tu historku,“ zeptal se Theo, „jak se dva spisovatelé procházejí po mořské pláži? Jeden si stěžuje, že všechny dobré knihy už byly napsané. Podívej, zvolá druhý a ukazuje na moře, támhle přichází poslední vlna!“

Jola se krátce zasmála, já vůbec ne. Mlčení nerostů vždy zvítězilo. Po několika minutách jízdy jsme dojeli do Lahory. Vjezdu do vsi vévodí ruina domu, betonový kvádr na základech z přírodního kamene, jehož prázdná okna hledí k moři. Štěrková cesta se změnila v kluzký písečný pás, který prudce stoupal do vesnice. Pokud je vesnice správné slovo pro seskupení třiceti neobývaných domů.

Zatímco přemýšlím, jak Lahoru nejlépe popsat, uvědomím si, že o ostrově a o všem, co se na něm nachází, mluvím v minulém čase. Jsou to teprve tři měsíce, co jsem s Theem a Jolou vjel do Lahory poprvé. Jako obvykle jsem zastavil na útesu na horním konci obce, aby se klienti pokochali vyhlídkou. Řekl jsem jim, že Lahora rozhodně není stará rybářská osada, jak se tvrdí v mnoha průvodcích. Je to spíš seskupení víkendových domů, postavili si je zámožní Španělé, kteří už v Tinaju vlastnili krásné usedlosti, ale bez vyhlídky na moře. Ostrovní vláda, pokračoval jsem, uvolnila stavební pozemky uprostřed jedné z nejrozsáhlejších sopečných oblastí, ale o nic dalšího se nepostarala. Lahora nemá stavební plán. Ani jména ulic. Ani kanalizaci. A když se to tak vezme, Lahora nemá kromě mě a Antje ani žádné obyvatele. Lahora je kříženec nedostavěné osady a města duchů, variace na nejasnou hranici mezi ještě nedostavěným a už zpustlým místem.

Španělé už dávno přestali vylepšovat své nedostavěné domy a místo toho sedávali na terasách oplocených naplaveným

dřevem, zatímco sláný vítr ohryzával omítku zdí. Dřevěné navíjecí bubny na kabely sloužily jako stoly, stavební palety navršené na sebe jako lavice. Lahora byla konečná. Místo nečinnosti. Vybavená předměty, které by jinde už dávno skončily na skládce. Konec světa.

Seděli jsme v autě a dívali se přes ploché střechy, na kterých byly barely na vodu, solární panely a satelitní antény, až k první řadě domů dole, které při přílivu olizovala voda. Na tomto místě, sliboval jsem jim, najdou jedinečný klid. Majitelé domů přijíždějí pouze o víkendech, pokud vůbec dorazí.

Na závěr svého krátkého proslovu jsem vyhlásil dvě pravidla pobytu. Zásadně tady neplavat a nechodit na procházku. Tahle malá zátoka je za každého počasí ďábelský kotel a v lávových polích si nepoučitelní turisté vždycky zlámou kosti. V Lahoře se dá sedět, dívat se na moře a pozorovat ostrovy na sever odsud, jak se krčí v oparu mezi vodou a nebem jako spící zvířata. Kromě toho přijeli výhradně kvůli potápění. Denně pojedeme na nejlepší místa pro potápění, která na ostrově jsou, a jestli navíc zatouží navštívit místní pamětihodnosti, jsem jim podle smlouvy k dispozici jako řidič a průvodce.

Vůbec mě neposlouchali. Drželi se za ruce, dívali se na vesnici a oceán a zdálo se, že jsou úplně pohřížení do sebe. Neptali se jako jiní klienti, proč jsem se usadil na tak odlehlem místě. Nevykládali, jaká dobrodružství už při potápění zažili. Když ke mně Jola otočila tvář a sundala si sluneční brýle, měla zvlhlé oči a já si myslel, že to způsobil vítr, který vál otevřeným bočním oknem do auta.

„Je tu vysloveně krásně,“ řekla.

Zamrazilo mě a nastartoval jsem.

Dnes mi připadá, jako by se naše seznámení odehrálo pradávno, v jiném století nebo v jiném vesmíru. Zatímco tohle píšu, pořád ještě vidím za oknem Atlantik, ale ostrov už vůbec není přítomný. Žiju doslova se sbalenými kufry. V pří-

stavu Arrecife čeká kontejner s veškerým mým potápěčským vybavením na nalodění do Thajska, kde si chce jeden Němec ze Stuttgartu otevřít na palmovém ostrově s bílými plážemi potápěčskou základnu. Když jsem uvažoval, co by se mi mohlo hodit v Německu, nic mě nenapadlo. Co v Porúří se šortkami, sandály, lodními okénky z potopených lodí a mečounem, kterého jsem sám chytil a vypreparoval? Jediným vhodným místem pro tohle všechno je minulost.

Pomalu jsme sjeli písčitou cestou dolů a u nízké zídky, která s dojemnou troufalostí oddělovala Atlantik od pevniny, jsme zahnuli doleva. Moje usedlost se rozkládala na konci obce. Na písčitém pozemku stály dva domy vzdálené od sebe co by kamenem dohodil. Dvoupatrová Residencia s velkolepou střešní terasou, kde jsme žili s Antje, a casa Raya, o něco menší prázdninové sídlo. Obě budovy byly vsazené do černé pobřežní skály. Stály na vyvýšených kamenných soklech, které zpěněný příboj nemohl ohrožit. Získal jsem je výhodně, nákladně rekonstruoval a Antje se v zahradách kolem domů podařil hotový zázrak. Celé dny se dohadovala se stavebním podnikatelem na množství vykopané zeminy, kreslila plány pro zavlažování a prosadila dovoz speciální půdy. Svědomitě zkoumala větrnost, sluneční svit a směr růstu kořenů. Za ta léta vznikla na okraji kamenné pouště oáza, jejíž zavlažování mě stálo celé jmění. Flamboyanty, ibišky a oleandry kvetly po celý rok. Množství buganvilií se v barevných kaskádách vrhalo přes zeď, nad nimi vztahovaly k nebi husté jehličnaté vějíře dvě norfolkské jedle. Na samém konci Lahory vypálila nádhra květů díru do neúrodného okolí.

„To snad není pravda,“ řekl Theo, kroutil hlavou a tiše se smál, jako by nemohl uvěřit vlastním očím. Jola si zase nasadila sluneční brýle a mlčela.

Existovali klienti, kterým se Lahora nelíbila, ale ani jediný, komu by se nelíbila casa Raya. V jednoduché bílé krychli

s modře natřenými okenicemi byla jen jedna ložnice, koupelna a obývací pokoj s kuchyňským koutem, ale navzdory malé rozloze působil dům majestátně. Pod schody, které stoupaly ke vchodu, se Atlantik vrhal na lávová pole. Spíš s rutinou než divoce, dělal to už miliony let. Každé dvě minuty se voda přehoupla do zátoky a k nebi vystřelila dvacetimetrová vodní fontána. Neuvěřitelné, že takové divadlo nemá s námi lidmi vůbec nic společného. Po pobytu v domě mi hosté z Německa psali, že mytické burácení slyšeli ještě dlouho. Ten zvuk se v člověku zabydlel.

Antje už seděla na schodech k domu a čekala. Na kapotě jejího bílého citroënu spal kokršpaněl Todd. Jediný pes ve vesmíru, který dobrovolně ležel na horkém plechu v pražícím slunci. Hodlal tak zabránit tomu, aby se odjelo bez něj. Myslela si Antje. Když nás uviděla přijíždět, vyskočila a mávala. Její šaty jako zářivá skvrna. Měla celou sbírku barevných bavlněných šatů, každé s jiným vzorem. K tomu celou baterii žabek v odpovídajících barvách. Ten den jí po těle cválali zelení koníci na červeném podkladu. Když podávala ruku Jole, vypadalo to, jako by se filmovým trikem sešly dvě ženy z různých filmů. Theo upřeně koukal na moře s rukama v kapsách.

Položil jsem zavazadla na prašnou zem, Antje zvedla ruku na znamení díků. Nepřivítali jsme se. Neměl jsem rád, když se mě v přítomnosti jiných lidí dotýkala. Ačkoliv jsme spolu žili tolik let, pořád mi připadalo divné, že bychom měli být pár. Rozhodně ne na veřejnosti.

Zatímco jsem odnášel prázdné tlakové láhve z dopoledne do garáže Residenciae, kde byla plnicí stanice, Antje zavedla hosty do domu. Ubytování klientů měla na starosti ona. Kromě casy Raya spravovala ještě několik prázdninových apartmánů pro jiné majitele v Puerto del Carmen. Většinu hostů tvořili klienti potápěčských škol. Antje dělala rezervace, předávala klíče, starala se o účty, uklízela, pečovala o zahrady,

dohlížela na řemeslníky. Kromě toho vedla kancelář mé potápěčské školy, aktualizovala webové stránky a vyřizovala administrativu potápěčských svazů. Po příjezdu na ostrov neuběhly ani dva roky a už byla nepostradatelná. Zvládla dokonce i mentalitu *mañana* ostrovních Španělů.

Použité potápěčské obleky jsem hodil do umývárny na zahradě a vešel do domu. Najednou jsem dostal chuť na aperitiv. Campari s ledem. Obvykle jsem pil, jen když jsem musel. V letadle, na svatbách nebo na silvestra. Campari se nějak vztahovalo k Jole a Theovi. Cítil jsem a chutnal nápoj, aniž bych věděl, jestli ho tady Antje má. V lednici jsem našel láhev, nalil jsem si pořádnou dávku a těšil se, jak zachřestí kostky ledu. Sklenici jsem si odnesl na dolní terasu. Když jsem židli postavil těsně k zábradlí, bylo přes písčité nádvoří vidět do obývacího pokoje casy Raya. Právě se odhrnuly závěsy, za sklem se objevily Antjiny barevné šaty. V pozadí jsem viděl Jolu a Thea, jak zamyšleně pozorují kuchyňskou linku. Asi byli zvyklí na lepší. Nebo přemýšleli, co tady vlastně vařit, když v Lahore není ani automat na žvýkačky. Dnes, první večer, je Antje pozve na večeři a zítra po potápění s nimi pojedou nakoupit. Tak jsme to s hosty ubytovanými v case Raya dělali vždycky.

Antje jim právě vysvětlovala, jak se zapíná sporák, mikrovlnka a pračka. Theo zřejmě poslouchal, Jola sebou praštila na pohovku. Hlava jí v okně poskakovala nahoru a dolů, asi zkoušela pérování. Byl jsem v pokušení představit si, jak ji Theo hází na jídelní stůl, vyhrnuje jí šaty – a hned jsem tu představu zahnal. Klientky byly tabu. Měl jsem profesi, v níž byly pracovním oblečením plavky.